

การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ของนักศึกษาสาขาวิชา
สังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning
Development of Analytical and Critical Thinking Abilities of 3rd year
Students, Program in Social Studied Using Active Learning Activities

วีรวิทย์ บุญส่ง¹

Veeravit Boonsong

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ให้นักศึกษาร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 หรือระดับดีขึ้นไป เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ประชากร คือ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1/2563 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning แบบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิจัยพบว่า ผลการวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ นักศึกษาจำนวน 60 คน ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 75 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน หลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$)

คำสำคัญ (Keywords): ความสามารถในการคิดวิเคราะห์; การคิดวิเคราะห์วิจารณ์; การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

Received: 2021-06-05 Revised: 2021-06-30 Accepted: 2021-07-04

¹ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี Bachelor of Education Program in Social Studies, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: nookcm2000@gmail.com

Abstract

This study aimed to investigate the analytical and critical thinking abilities of 75% of students who passed 75% criteria or at a good level or more, to compare academic achievement before and after learning, and to investigate the satisfaction of the 3rd- year students, Program in Social Studies toward the Active Learning management. The population was the 3rd - year students, Program in Social Studies who studied the SS 2211302 subject with course and social studies instruction in semester 1/2020, using Active Learning activities plans, analytical and critical thinking ability test, academic achievement test and learning satisfaction assessment form as the tools used for analysis. The statistics used for research were percentage, mean (μ) and standard deviation (σ). The results of analytical and critical thinking ability measurement of total 60 students found that the students passed 75% criteria assessment of 45 students or 75.00%. The comparative results of academic achievement before and after learning suggested that the academic achievement after learning was higher than before learning. and students were satisfied with Active Learning management at a highest level ($\mu = 4.54$).

Keywords: Analytical Thinking Ability; Student Teams-Achievement Divisions (STAD); Conventional Learning Management

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 (2) เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และ (3) ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เกี่ยวกับการคิด มีการกำหนดให้ผู้เรียนมีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต โดยการจัดการศึกษาให้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและการพัฒนาของสมอง เน้นความรู้และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นมากมาย ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งผลให้

ผู้เรียนต้องมีการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการแสวงหาความรู้ตลอดเวลา เพราะการเรียนรู้จากภายในห้องเรียนอย่างเดียว นั้น ไม่สามารถจะพัฒนาผู้เรียนให้ นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียนไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากอดีตที่ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดมาเป็นผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะวิธีการค้นคว้าหาความรู้ให้ผู้เรียน การออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ อันจะเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์หาคำอธิบายอย่างมีเหตุผล รอบคอบ รู้เท่าทันสื่อ ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (ทิศนา ขัมมณี, 2555) การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นความสามารถ ในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์เรื่องราวหรือเนื้อหาต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร มีอะไรเป็นสาเหตุ มีอะไรเป็นผลและที่เป็นอย่างนั้นด้วยหลักการอะไร เพื่อแก้ปัญหาชนิดหนึ่ง โดยผู้คิดจะต้องพิจารณาตัดสินเรื่องราวต่าง ๆ ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย การคิดวิเคราะห์จึงเป็นกระบวนการประเมินหรือหรือการจัดหมวดหมู่โดยอาศัยเกณฑ์ที่เคยยอมรับกันมาก่อน แล้วสรุปหรือพิจารณาตัดสินอย่างชาญฉลาด (Bloom,1956) ซึ่งหากผู้สอนสามารถฝึกฝนผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์หาคำอธิบาย ได้แล้วผู้เรียนจะมีสติ และเกิดมั่นใจที่จะตัดสินเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการไม่เห็นคล้อยตามข้ออ้างที่น่าเสนอ เกิดการตั้งคำถามท้าทาย หรือโต้แย้งข้ออ้างนั้น เพื่อเป็นแนวทางความคิดออกสู่ทางต่างๆ ที่แตกต่าง อันจะนำไปสู่การแสวงหา คำตอบที่สมเหตุสมผลมากกว่าข้ออ้างเดิม โดยหากนำกระบวนการฝึกฝนดังกล่าวร่วมกับการปฏิบัติ กิจกรรมกลุ่มโดยใช้รูปแบบ Active Learning ด้วยแล้วนั้นจะทำให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Gleason, B.L. et al,2011) ซึ่งการจัดกิจกรรมแบบ Active Learning เป็นรูปแบบกิจกรรมที่ เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเอง กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning คือ กระบวนการในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว โดยมี กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งผู้เรียน ได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่า (Bonwell & Eison, 1991)

จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอน สังคมศึกษา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีปัญหาหลายประการ อาทิ กระบวนการในการคิดวิเคราะห์หาคำอธิบายอย่างเป็นเหตุเป็นผล ขาดวิจารณญาณ กระบวนการคิด ขาดประสบการณ์ โดยการคิดไม่ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างชาญฉลาดและสร้างสรรค์ ไม่สามารถนำหลักการและเหตุผล แนวคิด ทฤษฎีการออกแบบหลักสูตรมาเชื่อมโยง เพื่อสนับสนุนเป็นกรอบในการออกแบบหลักสูตรของตนเองได้ (รายงานรายวิชา มคอ.5, 2562 : 9) จากปัญหา

ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ จึงต้องการการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning รายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ และเพื่อฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ของนักศึกษาอันจะส่งผลต่อทักษะที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคต และผลจากการวิจัยนี้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้นักศึกษาร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 75 หรือระดับดีขึ้น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ รายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1/2563 จำนวนทั้งสิ้น 60 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ระหว่างเดือน มิถุนายน – กันยายน 2563 จำนวน 16 สัปดาห์ คาบเรียนละ 3 ชั่วโมง รวม 48 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning รายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา จำนวน 16 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 48 ชั่วโมง โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ด้วยวิธีการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการสอน 2) ด้านการสอนสังคมศึกษา 3) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา โดยได้ผลการประเมินอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

2. แบบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นแบบความเรียง (Essay Test) เขียนตอบ เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบ (Scoring Rubric) จำนวน 3 ข้อ รวม 30 คะแนน โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสม ด้วยวิธีการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการสอน 2) ด้านการสอนสังคมศึกษา 3) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คนเพื่อตรวจสอบคุณภาพและข้อคำถาม

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ รวม 15 คะแนน และแบบความเรียง (Essay Test) เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบ (Scoring Rubric) จำนวน 3 ข้อ รวม 15 คะแนน รวมทั้งหมด 30 คะแนน โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสม ด้วยวิธีการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการสอน 2) ด้านการสอนสังคมศึกษา 3) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา โดยได้ผลการประเมินอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความยากง่าย ซึ่งมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.35 - 0.75 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.30-0.74 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

4. แบบประเมินความพึงพอใจทางการเรียน รายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 3 ด้าน 30 ข้อ คือ ด้านความพึงพอใจด้านเนื้อหา 10 ข้อ ด้านความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรม 10 ข้อ และด้านความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล 10 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ด้วยวิธีการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา โดยได้ผลการประเมินอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีของ Cronbach (α - Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.86 โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ระยะเวลาในการสอน 16 สัปดาห์ รวม 48 ชั่วโมง โดยก่อนทำการสอนนั้นผู้วิจัยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ และแบบความเรียง (Essay Test) จำนวน 3 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

2. หลังจากสอนเสร็จแล้ว ให้ผู้เรียนทำการทดสอบหลังเรียน (Post - Test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ และแบบความเรียง (Essay Test) จำนวน 3 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

3. หลังจากทำการทดสอบหลังเรียน (Post - Test) เสร็จแล้ว ให้ผู้เรียนทำแบบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นแบบความเรียง (Essay Test) เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบ (Scoring Rubric) จำนวน 3 ข้อ รวม 30 คะแนน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

4. หลังจากทำการวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์เสร็จแล้ว ให้ผู้เรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจทางการเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 3 ด้าน 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการเขียนตอบในแบบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ นำมาเทียบเกณฑ์จากเกณฑ์การประเมิน (Scoring Rubric) แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

3. คะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินความพึงพอใจทางการเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning นำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยปรับใช้เกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาดและ บุญส่ง นิลแก้ว (2545, หน้า 22-25) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ร้อยละของนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของแบบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์

(N = 60)

ช่วงคะแนน	ผลการประเมิน	จำนวนนักศึกษา	คิดเป็นร้อยละ
23.25 - 30.00	ดีมาก	13	21.67
16.50 - 23.24	ดี	32	53.33
9.75 - 16.49	พอใช้	11	18.33
3.00 - 9.74	ควรปรับปรุง	4	6.67
รวม		60	100

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์อยู่ใน ช่วงคะแนน 16.50 - 23.24 (ระดับดี) มากที่สุด คือ 32 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือช่วงคะแนน 23.25 - 30.00 (ระดับดีมาก) คือ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 และน้อยที่สุด คือ ช่วงคะแนน 3.00 - 9.74 (ระดับควรปรับปรุง) คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ซึ่งสรุปได้ว่านักศึกษาทั้งหมด 60 คน ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 75 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอน
สังคมศึกษา ก่อน – หลังเรียน

(คะแนนเต็ม 30 คะแนน, N = 60)

การ ทดสอบ	คะแนน เฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	การ ทดสอบ	คะแนน เฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ผลต่าง
ก่อน เรียน	24.33	2.325	หลัง เรียน	28.96	1.358	+4.63

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาที่เรียนในรายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอน
สังคมศึกษา หลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีผลต่างเท่ากับ +4.63

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการ
จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning รายวิชา สศ
2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา

(N = 60)

ด้าน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	แปลผล
ด้านเนื้อหา	4.53	1.052	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรม	4.68	0.925	มากที่สุด
ด้านการวัดและ ประเมินผล	4.45	2.156	มาก
รวม	4.54		มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ
Active Learning อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักศึกษามีความพึง
พอใจด้านการจัดกิจกรรมมากที่สุด ($\mu = 4.68$, (σ)= 0.925) รองลงมาคือด้านเนื้อหา ($\mu = 4.53$,
(σ)= 1.052) และด้านการวัดและประเมินผล ($\mu = 4.45$, (σ)= 2.156) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลจากการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning มีประเด็นเพื่อนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้นักศึกษาร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 หรือระดับดีขึ้นไป พบว่า นักศึกษาจำนวน 60 คน ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 75 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของนักศึกษาทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอน เริ่มจากการวางแผนให้ผู้เรียนได้ลงพื้นที่จริงไปศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากการลงพื้นที่จริง กลับมาช่วยกันคิดวิเคราะห์วิจารณ์ หาความสอดคล้องความเหมือนและความแตกต่าง ของหลักสูตรสถานศึกษากับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงลักษณะเด่นของหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยอาศัยความรู้ หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการเรียนในรายวิชา มาปรับประยุกต์ใช้ โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ คัดเลือกสมาชิกภายในกลุ่ม คัดเลือกโรงเรียนที่จะเข้าไปศึกษา และระดมความคิดเห็น มีการอภิปราย วิเคราะห์ปัญหาในกลุ่มย่อย ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้แย้ง วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันอย่างเปิดเผยเป็นผล ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายและเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในระหว่างการเรียนรู้ วงจรการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงประกอบด้วยการปฏิบัติจริง (Practice/Project Based Learning หรือ Action Learning) ซึ่งเกิดจากการะบวนการจัดกิจกรรมแบบ Active Learning สอดคล้องกับ Carter and Hogan (2013: 3) ที่กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้แบบ Active Learning ของผู้เรียนเป็นการแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ในระดับกลุ่มเล็กของการเรียนรู้มากกว่าการเรียนรู้ที่เป็นแบบผิวเผิน โดยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning สามารถนำมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียนได้มากกว่าการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย สอดคล้องผลการวิจัยของ ญาณัญญา ศิริภักธธาดา (2553) ที่พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้การสอนแบบมีส่วนร่วมดีขึ้น ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนทราบจุดเด่นจุดด้อยของผู้อื่น และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มมีการกล้าแสดงออกกล้าแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์ รวมถึงมีวางแผนร่วมกันรองรับร่วมกันภายในกลุ่มก่อนการนำเสนอสะท้อนคิดจากโจทย์ปัญหาที่ให้ จึงทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมทางการเรียนที่มีคุณลักษณะจิตพิสัยเชิงบวกและคุณธรรมที่พึงประสงค์ และสอดคล้องผลการวิจัยของ เกษรา บัวแว่นชัย (2558) ที่พบว่า พฤติกรรมทางการเรียน เรื่องทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 หลังการได้รับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ดีขึ้นทั้งใน

ด้านการงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกันจากการสังเกตและประเมินของผู้สอน

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning พบว่า นักศึกษาที่เรียนในรายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา หลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการออกแบบอย่างถูกต้อง ดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างระบบ และใช้วิธีการที่เหมาะสม เริ่มจากการศึกษาคำอธิบายรายวิชา จุดเน้นรายวิชา (Curriculum Mapping) การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติและ ผลักดันให้นักศึกษาเกิดความพยายามในการเรียนรู้ ผ่านการลงมือปฏิบัติโดยผู้สอนได้มอบหมายให้ผู้เรียน ลงพื้นที่จริงไปศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษาแต่ละคนได้รับประสบการณ์ตรงจากสถานศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า นับตั้งแต่การเลือกโรงเรียน การนัดวันเพื่อเข้าพบเพื่อขอเอกสารหลักสูตร และเมื่อได้ตัวเล่มหลักสูตรมาแล้ว ผู้เรียนต้องดำเนินการอย่างไร ซึ่งเป็นการแบ่งงานกันอย่างเป็นระบบภายในกลุ่มหากข้อมูลไม่ครบหรือไม่สามารถเปรียบเทียบหลักสูตรได้ผู้เรียนต้องกลับไปโรงเรียนอีกครั้งเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม ในประเด็นนี้ทำให้ผู้เรียน ตั้งใจในการเปรียบเทียบหลักสูตรอย่างมาก และในกระบวนการกลุ่มขั้นตอนการอภิปราย (discussion) ผู้เรียนต้องถอดองค์ความรู้จากหลักสูตรที่ไปศึกษาเพื่อตอบคำถามของผู้สอนให้ได้ ซึ่งในกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้อาจส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์ (2553) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning หลังการจัดการเรียนการสอนมีคะแนนจากการทดสอบสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) นั้นนักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้า และทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะทำการเรียนมาก่อน อีกทั้งยังเป็นการศึกษาค้นคว้าที่เป็นกระบวนการกลุ่ม จึงต้องมีการปรึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในระหว่างกลุ่ม โดยมีอาจารย์เป็นผู้แนะนำ เมื่อเสร็จสิ้นการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้ากิจกรรมอาจารย์ผู้สอนได้มีการบรรยายเพิ่มเติมในส่วนของเนื้อหาที่ขาดตกบกพร่องไป จึงทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่จะเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐธีร์ เรขะพรประสิทธิ์ (2555) ที่พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ

Active Learning อยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอน ออกแบบและสร้างขึ้นมานั้น มีกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยให้ผู้เรียนลงพื้นที่ศึกษา หลักสูตรจริงจากสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัย จากนั้นนักศึกษาต้องนำหลักสูตร ดังกล่าวกลับมาคิดวิเคราะห์วิจารณ์ว่าสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ อย่างไร จากนั้นนำเสนอให้สมาชิกกลุ่มอื่นได้แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ อภิปรายให้เหตุและ ผลร่วมกัน ก่อนที่นำไปสู่การฝึกสร้างหลักสูตรของตนเอง ตามกรอบและจุดประสงค์ที่ผู้สอนวางไว้ จึงทำให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการลงพื้นที่จริง สามารถทำความเข้าใจผ่านการฝึกปฏิบัติ โดยมีการ กำหนดวัตถุประสงค์ และออกแบบหลักสูตร การออกแบบ Theme ที่ใช้เป็นฐานความคิดในการ แก้ปัญหาหรือพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งการ ออกแบบหลักสูตรนั้นผู้เรียนจะต้องเข้ารับการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา ทำให้ได้เนื้อหา ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่รายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษากำหนด ไว้ในคำอธิบายรายวิชา จึงทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจทางการเรียน โดยเฉพาะในด้านการจัด กิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของวรวรรณ เพชรอุไร (2555) ที่พบว่า นักศึกษามีความพึง พอใจต่อการจัดการเรียนการสอนใช้ Active Learning อยู่ในระดับมากเนื่องจากการจัดการเรียน การสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มี กิจกรรมหลากหลาย ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มได้แสดงออกเกิด ความสนุกในการเรียนและมีความมั่นใจในการนำเสนอผลงาน ซึ่งมีความน่าสนใจมากกว่าการสอน แบบบรรยายเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในกระบวนการวิจัยหรือในขณะปฏิบัติกิจกรรมผู้สอนควรแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยละให้หลากหลายตามความเหมาะสมเพราะจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการเข้าสังคมและได้ เรียนรู้กับผู้เรียนคนอื่น ๆ ซึ่งจะส่งผลให้กิจกรรม Active Learning ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

1.2 ผู้สอนควรนำเอาวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไปประยุกต์ใช้ในการ จัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้สอนควรสร้างความเข้าใจ โดย ชี้แจง วัตถุประสงค์ กำหนดกรอบแนวคิด แนะนำวิธีการดำเนินการปฏิบัติตนเมื่อลงพื้นที่จริง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนเกณฑ์การให้คะแนนให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนการ จัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนเองต้องทำหน้าที่เป็นเพียงที่ปรึกษา คอยติดตาม กำกับ ดูแล และใน บางครั้งอาจต้องคอยช่วยแก้ปัญหาในกรณีที่เกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นในกลุ่มของนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการเปรียบเทียบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning กับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาในกลุ่มอื่นๆ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของบทเรียนว่าจะเป็นไปตามเกณฑ์หรือแตกต่างไปจากการทดลองที่ผู้วิจัยศึกษาทำมาแล้วหรือไม่

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). คู่มือการใช้หลักสูตรสังคมศึกษา พ.ศ. 2551 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

เกษรา บ่าวเข้มข้อย. (2559). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning). วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 13(2), กรกฎาคม - ธันวาคม 2559.

ญาณัญญา ศิริภักธธาดา. (2553). การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาดโดยการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning). รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ณัฐธิดา ทรัพย์อุบลรัตน์. (2553). การจัดการเรียนแบบใฝ่รู้ (Active Learning) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนรายวิชาภูมิปัญญาไทย เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต (0021311) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. รายงานวิจัย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ณัฐธีร เรขะพรประสิทธิ์. (2555). การประยุกต์ใช้ทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้กระตุ้นในการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือ สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์สำหรับวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทฤษฎีฟิสิกส์คณิศร. ปริญญาโท วิทยาลัยวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ทิศนา แหมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม. 3(1)ม 22-25.

- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 8.
- วรวรรณ เพชรอุไร. (2555). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้แบบแอคทีฟในรายวิชา อย 341 การแปรรูปยาง. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- วีรวิชัย บุญส่ง (2562). มคอ.5 รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา สศ 2211302 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา. สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- Bloom, B.S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives*, Handbook: The Cognitive Domain. David McKay, New York.
- Bonwell, C.C. & Eison, J.A. (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom*. ERIC Clearinghouse on Higher Education Washington DC. | George Washington Univ. Washington DC.
- Carter F. L., & Hogan, p. T. (2013). Integrating active learning and assessment in the accounting classroom. *Journal of Instructional Pedagogies*. 4(1),16.
- Gleason, B.L., Peeters, M.J., Resman - Targoff, B.H., Karr, S., McBane, S., Kelley, K., Thomas, T and Denetclaw, T.H. (2011). An Active - Learning Strategies Primer for Achieving Ability - Based Educational Outcomes. *American Journal of Pharmaceutical Education*. 75(9), 186.

